

Etkinliğin Adı	ROMAN VI	 40 dk.
Ders	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	
Sınıf	11	
Öğrenme Alanı	Öyküleyici (Anlatmaya Bağlı) Edebî Metinler	
Alt Öğrenme Alanı	Roman	
Konu	Cumhuriyet Dönemi Türk Romanı (1950-1980)	
Kazanımlar	A.2. 3. Metnin tema ve konusunu belirler. A.2. 5. Metnin olay örgüsünü belirler. A.2. 7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler. A.2. 8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler. A.2. 13. Metni yorumlar. A.2. 15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.	
Materyaller	Çalışma Kâğıdı	

BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK

Özet:

Scout (Skavt) dokuz yaşında bir kız çocuğudur. Ağabeyi Jem (Cem) ve babası Atticus'la (Adıkıs) birlikte Maycomb (Meykomb) adlı küçük bir kasabada yaşamaktadır. Scout'un babası bir avukattır. Calpurnia (Kalpurniya) ise onların evinde aşçı olarak çalışan bir zencidir. Anneleri onlar küçükken ölmüştür. Komşularının yeğeni olan Dill (Dil), her yaz Scout ve Jem'in mahallesine gelir ve onlarla çeşitli maceralar yaşar. Bir yaz boyunca çok korktukları komşuları Boo Radley'i (Bu Radliy) evden dışarı çıkarmaya uğraşırlar. Yazın sonunda okullar açılır. Okula başlayan Scout yaşadığı sıkıntılar nedeniyle okula devam etmek istemez. Ancak babası onu ikna eder. Yaz olduğunda Dill yeniden gelir ama o yıl çok fazla oynamazlar, Bayan Maude'un (Maud) terasında oturup sohbet ederler. Kışın Bayan Radley'in ölümü, Bayan Maude'un evinde çıkan yangın ve komşularının ona yardımı dışında çok önemli bir olay daha gerçekleşir. Scout'un babası Atticus'tan kimsenin savunmak istemediği bir zencinin davasını alması istenir. Kasabada bu durum iyi karşılanmaz. Herkes Atticus'ın bir zenciye savunmasının doğru olmadığını düşünür ve bunu ifade eder. Okulda Scout ve Jem'in arkadaşları, Atticus'ın aldığı dava dolayısıyla çocukları dışlar ancak onlar babalarının desteği ile bundan etkilenmezler. Atticus'ın davasına baktığı kişi olan Thomas Robinson (Tamıs Rabinsın) iftiraya uğramıştır, ancak zenci olduğundan ona kimse inanmaz. Tüm deliller aksi yönde olsa da Tom suçlu bulunur. Hapishaneden kaçmaya çalışırken öldürülür. Çocuklar buna çok üzülür. Mesele bu şekilde kapansa da Maycomblular Atticus'ın bir derse ihtiyacı olduğunu düşünmektedir. Ekim ayında okulda yapılan gösteri sonrasında Scout ve Jem bir saldırıya uğrar.

Ekim'in son günü hava alışılmamış derecede sıcaktı. Ceket giymek bile gerekmiyordu. Rüzgâr gittikçe güçlenmekteydi, Jem biz eve varmadan önce yağmurun başlayabileceğini söyledi. Ay yoktu.

Köşedeki sokak lambası yüzünden Radleyler'in evinin üzerine koyu gölgeler düşmüştü. Jem'in hafifçe güldüğünü duydum. "Bahse girerim bu gece onları kimse rahatsız etmemiştir," dedi. Benim jambon kostümümü biraz acemice taşıyordu çünkü tutması zordu. Taşımaya büyük bir kibarlıktı.

"Yine de ürpertici bir yer, öyle değil mi?" dedim. (...)

"Biliyorsun, Atticus senin oraya yalnız gitmene izin vermezdi," dedi Jem.

"Neden vermiyor bilmiyorum, aslında köşeyi dönüp, avluyu geçtim mi tamam."

"O avlu geceleyin küçük bir kızın geçemeyeceği kadar büyük," diyerek bana takıldı. "Hayaletlerden korkmuyor musun?"

Gülüştük. "Hayaletler, Sıcak Buhar, büyülü sözler, gizli işaretler gibi o bildik şeyler," dedi Jem, "Işıklı melek, yaşayana can gerek; çekil yolumdan, yutma soluğumu içine çekerek."

"Kes şunu," dedim. Radleyler'in evinin önündeydik.

(...)

Yukarıda karanlıkta tek başına bir bülbül, üzerinde oturduğu ağaçtan aşağı, mutluluk dolu bir farkındaliksizlik içinde repertuarında ne varsa hepsini boca ediyordu, günebakan kuşunun o tiz ki ki sesinden saksığının öfkeli gak gak sesine, oradan bataklık yakamozunun ağıdına geçiyordu.

Bir köşeyi dönünce yolda büyümüş bir köke takılarak tökezledim. Jem bana yardım etmek istedi ama tek yapabildiği şey elindeki kostümümü yere düşürmek oldu. ben yine de düşmedim, hemen kaldığımız yerden yolumuza devam ettik.

Yoldan sapıp okul bahçesine girdik. Her taraf zifiri karanlıktı.

"Nerede olduğumuzu nereden biliyorsun, Jem," dedim, birkaç adım ilerlediğimizde.

"Sana nerede olduğumuzu söyleyeyim, o büyük meşe ağacının altındayız çünkü serin bir yerden geçiyoruz," dedi, "Aman dikkat, yine düşmesin."

(...)

"Bu kadar karanlık olacağını bilmiyordum. Akşamın ilk saatlerinde bu kadar karanlık olacağı benzemiyordu. Hava çok bulutlu, o yüzden. Yine de hemen yağacakmış gibi değil."

Biri üzerimize atıldı.¹

Ancak saldırıyı gerçekleştiren kişi ayağı takılıp bıçağının üstüne düştüğünden ölür. Jem'in ise kolu kırılır. Onları bu saldırıdan kurtaran kişinin birkaç yaz önce Scout'un Dill ile evden çıkarmak için uğraştığı Boo Radley olduğu öğrenilir. Scout aslında çok korktuğu Boo Radley'in iyi bir insan olduğunu anlar.

**Harper Lee (Harpır Li)
Çev. Püren Özgören**

1 Eser çevirisinin orijinal metnindeki yazım ve noktalama tercihlerine sadık kalınmıştır.

YÖNERGE

1. *Bülbülü Öldürmek* romanından alınan parça okunduktan sonra metin hakkında sorular sorularak metnin öğrenciler tarafından anlaşılıp anlaşılmadığı kontrol edilir.
2. Metnin tema, konu ve olay örgüsünün; zaman ve mekânın özelliklerinin, anlatıcı ve bakış açısı ile bunların romandaki işlevinin aşağıda verilen şekilde bir tabloya öğrenciler tarafından yazılması sağlanır.

Tema	
Konu	
Olay Örgüsü	
Zaman	
Mekân	
Anlatıcı	
Bakış Açısı	

3. *Bülbülü Öldürmek* adlı romanı millî, manevî ve evrensel değerler açısından yorumlanması sağlanır. Öğrencilerin metnin açık ve örtük iletilerini, metne dair tespit, eleştiri ve beğenilerini gerekçeleri ile ifade etmeleri sağlanır.
4. Harper Lee'nin canlandırmasını yapacak olan öğrenciye söz verilir. Öğrenci sınıf huzurunda yazara dair canlandırma yapar. Yazarın hayatı, sanat anlayışı ve edebî eserleri hakkında kısaca bilgi verir. Bunu yaparken yazarın kendisiymiş gibi bir dil ve anlatım kullanır. Öğrencinin isteğine bağlı olarak yazara benzemek üzere kıyafet seçiminde bulunması ve karakter makyajı yapması da uygundur.
5. Eser-yazar eşleştirme etkinliğine geçilir ve aşağıdaki yönerge takip edilir.

ESER-YAZAR EŞLEŞTİRME ETKİNLİĞİ YÖNERGESİ

1. Sınıf iki gruba ayrılır.
2. Etkinliğe başlayacak grup belirlenir.
3. Birinci gruptan söz alan bir öğrenci dönemin yazarlarından bir eser seçerek bu eserin yazarını ikinci gruba sorar.
4. İkinci gruptan eserin yazarını bilen öğrenciye söz verilir ve öğrenci birinci gruba bir eserin yazarını sorma hakkı kazanır.
5. Birinci gruptan doğru cevabı veren öğrenciye ikinci gruba eser-yazar eşleştirme sorusu yöneltme hakkı verilir.
6. Dönemin romancıları ve başlıca eserleri bu şekilde öğrencilerin soru cevapları ile pekiştirilir.